

# Външна оценка на Фонд Активни граждани – България по Финансовия механизъм на ЕИП 2014-2021 г.

## Резюме

### Въведение и методология

Настоящата външна оценка е иницирана и възложена от Оператора на. Целта е да се предостави обективен и независим анализ на разработването, изпълнението и постигнатите резултати по програмата на Фонд Активни граждани България по ФМ на ЕИП 2014-2021 г. с акцент върху подкрепените проекти в следните два тематични приоритета:

Тематичен приоритет №1: "Подобряване на демократичната култура и на гражданската осведоменост"

Тематичен приоритет №6: "Подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданския сектор, в това число на гражданските организации".

Оценката е извършена по три основни критерия:

**Релевантност** – Изследването е насочено към оценка на степента, в която тематичните приоритети съответстват на нуждите на бенефициентите на програмата (граждански организации).

**Ефективност** - Проучването се фокусира върху степента, в която програмата е постигнала планираните резултати, като се отчитат всички разлики в резултатите за различните целеви групи.

**Устойчивост** - Този критерий оценява дали има вероятност ползите от реализираните проекти да продължат във времето.

Методологията на проучването се основава на смесен изследователски подход, който съчетава както качествени, така и количествени изследвания. Изследователският екип е провел кабинетно проучване, което позволява да се направи точна оценка на необходимостта от набавяне на допълнителна информация чрез други методи за събиране на данни. В рамките на количествения подход е разработена анкета, която да спомогне за проучването на релеванността, ефективността и устойчивостта на Програмата въз основа на оценката на гражданските организации, които са изпълнили проекти по тематичен приоритет 1 и тематичен приоритет 6. В рамките на качествения подход са проведени две онлайн фокус-групови дискусии, една за организации, които са изпълнявали проекти по тематичен приоритет 1, и една за организации, изпълнявали проекти по тематичен

приоритет 6. За всяка от фокус групите са поканени да участват 12 организации. Освен това са проведени десет дълбочинни интервюта с граждански организации, които са изпълнявали проекти в рамките на тематични приоритети № 1 и № 6, които са проведени онлайн. Проведени са и две изследвания на конкретни случаи.

## **Тематичен приоритет №1: „Подобряване на демократичната култура и на гражданската осведоменост“**

### Релевантност

Релевантността на тематичния приоритет се изразява в релевантността на изпълнените проекти. Организациите, обхванати от оценката, се занимават с широк спектър от теми и дейности, важни за подобряване на демократичната култура и гражданското самосъзнание. В повечето случаи проектите, изпълнени по ТП № 1, са естествено/логично продължение на предишни идеи и усилия, които организациите са положили в областите, чието подобряване целят. В този контекст възможностите, предлагани от програмата и тематичните приоритети, се разглеждат като най-добрата възможност за постигане на нови или предварително дефинирани цели на неправителствения сектор в процесите на формулиране и/или реформиране на национални и местни политики, насърчаване на медийната грамотност и гражданското образование, както и на прозрачността и отчетността на публичните институции. Тази форма на финансиране се възприема като обединяваща много значими теми, които организациите познават добре, определили са като области на своята работа и са видели сфери, които се нуждаят от развитие и усъвършенстване. В същото време това са области, които продължават да бъдат актуални във времето, което автоматично ги прави подходящи за една динамична среда.

Според данните от проучването, проведено за целите на оценката, 66,7% от организациите, които са изпълнили проект по ТП № 1 на програмата, намират пълно съответствие между целите на приоритета и тези, които самата организация бенефициент си поставя в работата си като цяло. В допълнение, 33,3% посочват, че целите им по-скоро съответстват. Също така, мнозинството от изпълнявалите проекти по ТП №1 заявяват, че приоритетът съответства/отразява нуждите на НПО-то, изпълняващо проекта. Резултатите от проучването потвърждават споделените впечатления на участниците в качествено изследване. Мнозинството от тях споделят, че не са имали трудности при избора на тематичен приоритет и при подготовката на проектните си предложения на етапа на кандидатстване.

Като цяло, организациите бенефициенти съобщават, че дизайнът и правилата на програмата („покани за представяне на предложения“ и „условия за отпускане на безвъзмездни средства“) отговарят на техните очаквания и нужди, като допринасят за постигането на планираните резултати. Основният аргумент е, че неправителственият сектор по принцип функционира, като търси финансиране чрез програми, безвъзмездни средства, проекти и



дарения. В този контекст Фондът предлага подходяща, утвърдена и работеща схема за финансиране с безвъзмездни средства, която съдържа познати елементи, правила и условия за потенциалните бенефициенти. Комбинацията от добре структурирани правила за кандидатстване и отчитане, редовни конкурсни сесии, които не се променят кардинално, а допълват приоритетните цели през годините, предоставят възможност за финансова подкрепа в "най-чист" вид (на конкурсен принцип, без скрити/частни донори) както на големи, утвърдени във времето организации, така и на по-малки или по-нови, с по-дългосрочно или по-краткосрочно планирани проекти.

Половината от организациите, изпълнявали проекти по ТП1, са на мнение, че предложените схеми за извънредна помощ напълно отговарят на нуждите на гражданското общество към момента на стартирането им. 25% са съгласни до известна степен, а една четвърт споделят, че нямат преки наблюдения и не могат да оценят приноса им. Въпреки това ролята на Фонда в този контекст се оценява високо, тъй като дава възможност на неправителствения сектор да продължи или разшири дейността си по време на криза чрез „сигурно“ финансиране. Същевременно тези схеми поставят вече известни приоритетни теми в нов контекст, което предполага нови проблеми/потребности, за които се търсят иновативни решения. Организациите, които са се сблъскали с предизвикателствата на пандемията от Covid-19 и началото на войната в Украйна по време на фазите на изпълнение на одобрен проект в началото на тези събития, съобщават, че операторът на Фонда проявява разбиране и оказва значителна подкрепа, когато се налагат промени във вече заявените дейности, удължаване на сроковете за изпълнение, финансови корекции и др. Това също така дава възможност на организациите бенефициенти да споделят положителни отзиви за сътрудничеството и комуникацията с оператора на Фонда и да идентифицират всички мерки, предприети за трансформиране, допълване и адаптиране на тематичния приоритет.

## Ефективност

Финансираните от Фонда организации постигат целевите си резултати, завършили са или са в процес на завършване на проектите си и управляват дейностите си ефективно. Въпреки динамичната обстановка 87,9% от финансираните по ТП1 организации, участвали в проучването за оценката, са уверени, че са достигнали много високо качество на проектите. Всички респонденти заявяват, че резултатите и продуктите на проекта/проектите, финансиран/финансирани от Фонд Активни граждани, са отговорили на първоначалните им очаквания и представи в много голяма или голяма степен.

Организациите, върху които се фокусира настоящата оценка, успешно изпълняват проекти, насочени към проблеми като бедност и неравенство, жилищни политики, битова престъпност, здравни проблеми, достъп до информация, борба с дискриминацията и други. В рамките на проектите са реализирани дейности за подобряване на демократичната култура, повишаване на гражданската информираност и активност по важни социални и здравни въпроси; подобряване на степента на прозрачност и отчетност на публичните



институции чрез непрекъснато и широко обсъждане на стандартите за достъп до информация; засилване на ролята на гражданското общество и участието му в решаването на проблемите чрез разработване на дългосрочни, подходящи общински и национални политики.

В около 90 % от случаите организациите смятат, че проектът им е от значение за подобряване/повишаване на капацитета и устойчивостта на сектора на гражданското общество. 48,5 % от анкетирания смятат, че те решават в голяма степен въпроса за увеличаване на подкрепата за правата на човека. 1/3 смятат, че това се случва в малка степен. Около 70 % от получените финансиране определят проектите си като ефективни по отношение на овластяването на уязвимите групи, а друга 1/4 заявяват, че това се случва в много голяма степен. Темите за гражданското участие в опазването на околната среда/промяната на климата и равенството между половете и превенцията на насилието, основано на пола, изглеждат по-малко значими за организациите в проучването (тези теми са специално застъпени в други тематични приоритети на програмата, които не са обхванати от настоящата оценка).

Като цяло, опитът на организациите с проекти, финансирани от Фонд Активни граждани, показва, че те не са срещнали трудности при първоначалния достъп до необходимата информация за финансовите инструменти на Фонда, както и при разбирането и изпълнението на изискванията за допустимост. Формулирането на концепцията на проекта, както и неговото разработване обаче са сред по-динамичните процеси и макар че респондентите посочват, че не са изпитали големи трудности, те остават по-умерени в отговорите си. Елементите, в които операторите на Фонда, като контролен орган, имат предимно водеща роля, се възприемат от организациите като по-лесни за тях самите. Организациите бенефициенти срещат най-големи трудности при набавянето на средства за изготвянето на проектното предложение и при самофинансирането на проекта, когато това е необходимо.

Висока е удовлетвореността на организациите от информацията, насоките и съображенията, предоставени от представителите на програмата по отношение на процесите на кандидатстване, подбор и изпълнение. Ако има аспекти, които са причинили известни затруднения на част от участниците, това са административната работа, отчетността и докладването (засягащи една трета от бенефициентите), предоставянето на необходимите документи, съпътстващи изпълнението (28 %), и графикът на плащанията (9 %).

### Устойчивост

Проектите по Тематичен приоритет 1 имат положително въздействие върху целевите групи и средата като цяло. Подкрепените организации се стремят да постигнат устойчивост на резултатите си и продължават да работят по същите или сходни теми с целевите общности дори след приключването на проектите. Според бенефициентите най-големите рискове за устойчивостта на извършените дейности и резултатите от проектите са въздействието на



външни фактори като икономическата ситуация и политическите промени. Те оказват влияние върху поведението на целевите групи и възможностите за достигане до тях. Някои от организациите, които са получили финансиране, имат опасения относно партньорствата си с институциите поради настъпилите политически промени, но работата по проектите остава ползотворна.

## **Тематичен приоритет № 6: "Подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданския сектор, в това число на гражданските организации"**

### Релевантност

Подобно на Тематичен приоритет 1, релевантността на Тематичен приоритет 6 се оценява посредством релевантността на изпълнените проекти. Резултатите от проучването показват, че 65,4% от организациите, които са изпълнили проект по ТП 6, намират пълно съответствие между целите на приоритета и тези на самата организация, докато други 30,8% посочват, че техните цели по-скоро съответстват на целите на програмата. Освен това мнозинството от изпълнителите на проекти заявяват, че изборият от тях приоритет напълно или по-скоро съответства на нуждите на НПО-то, което изпълнява проекта.

Разбирането, че тематичният приоритет и проектите, които той финансира, са подходящи, се допълва от разказите на организациите, участвали във фокус групите и дълбочинните интервюта. Някои от тях споделят обратна връзка от своите бенефициенти, като тълкуват участието си в проекта като признание за важността на резултатите, които той си поставя за цел да постигне. Широкият обхват на повечето инициативи и практическото прилагане на наученото в хода на проектите също се възприемат като доказателство за тяхната значимост.

Допълнителна подкрепа за това, че тематичният приоритет отразява проблемите и потребностите на целевите групи, идва и от личния опит на подкрепените организации в изпълнението на проекти, които имат за цел да повишат и развият собствения им капацитет. Такава възможност съществува още от обявяването на първите покани за подаване на предложения и е развита и трансформирана по значителен начин по време на специалните сесии на Схемата за малки инициативи. Започнал като инструмент за финансиране на дейности, за които организациите не биха могли да отделят средства по принцип, тематичният приоритет предоставя ресурс за въвеждане на иновативни методи и техники за подобряване на капацитета на гражданския сектор по нововъзникващи теми като справяне с дезинформацията, насърчаване на донорството и набиране на средства в контекста на войната и миграционните процеси.

В условията на политическа и икономическа нестабилност, военни действия и обществени трансформации Фондът дава възможност на гражданския сектор да продължи дейността си. Във време, когато редовните източници на финансиране се изтеглят или пренасочват,



чрез постъпления от частни донори или дарения, грантът на ЕИП остава един от водещите финансови механизми за подкрепа на гражданските организации.

Не на последно място, подкрепените организации смятат, че дизайнът и правилата на програмата отговарят на техните очаквания и нужди. Положително се възприема фактът, че дизайнът на тематичните приоритети е представен по ясен и достъпен начин и че са положени специални усилия, за да се гарантира, че цялата необходима информация е на разположение в подходящия момент.

## Ефективност

Оценката се фокусира върху степента, в която са постигнати заложените резултати, показатели и цели на проекта, и доколко те са в съответствие с Тематичен приоритет 6 „Подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданския сектор, в това число на гражданските организации“.

Подкрепените организации, които са обект на оценката, са категорични, че са постигнали много високо качество при изпълнението на проектите си. Успешното преминаване на всички етапи на отчитане пред Оператора и постигането на повече от очакваните количествени резултати в сравнение с показателите, посочени в началната фаза, са критерии за висока ефективност на извършената работа. Чрез полученото финансиране са реализирани проекти, насочени към подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданските организации чрез повишаване на общественото доверие в тях, въвеждане на иновативни форми за ангажиране на различни социални групи като застъпници на демократичните ценности и на правата на уязвимите групи, укрепване на гражданския сектор и изграждане на умения за по-ефективен отговор на новите предизвикателства вследствие на пандемията от Covid и войната в Украйна.

Независимо от темата, обхвата и периода на изпълнение на проекта, респондентите споделят, че са успели да допринесат пряко за постигането на основните приоритети, заложи в Тематичен приоритет 6. Най-голям е дялът на респондентите, които съобщават, че са допринесли за подобряване на капацитета на гражданските организации (92,0 %). В повече от 80% от случаите респондентите съобщават, че чрез своя проект са допринесли за подобряване на осведомеността на гражданите за ролята на НПО-тата в обществото, както и за създаването и укрепването на партньорства между организациите на гражданското общество и публични/частни организации. В по-малка степен подкрепените организации отчитат влиянието си по отношение на създаването на платформи и мрежи за поддържане на връзки между организациите на гражданското общество, като 32 % от респондентите отбелязват, че не допринасят за постигането на тази цел и по-скоро нямат планирани дейности, които пряко или косвено да кореспондират с нея.

Високата ефективност и удовлетвореност на организациите бенефициенти по отношение на постигнатите резултати и целите на проектите се потвърждава и от сравнително високия



процент на отговорилите, че са постигнали допълнителни резултати, които не са били първоначално планирани или очаквани (42,3 %). Те най-често са свързани с надвишаване на броя на количествените резултати, първоначално заложен за изпълнение за всеки от тематичните показатели на приоритета. В редица случаи има примери за допълнителни резултати, които повишават качеството на работата, извършена по проектите.

Участниците в проучването са категорични, че проектите, получили финансиране от Фонд Активни граждани, допринасят за решаването на важни за страната проблеми. Те не само работят за подобряване на сектора на гражданското общество, но според респондентите реализираните проекти са довели до значителни промени в голяма (56%) или най-голяма степен (44%).

По отношение на работата по Тематичен приоритет 6 се споделя, че между представителите на Оператора и организациите, получили финансиране, е създадена ефективна система за сътрудничество и взаимно доверие, което свежда до минимум трудностите в процеса на подготовка и изпълнение на проектите. Някои затруднения, доколкото ги е имало, организациите са виждали в дейностите, които управляват, като например организиране на дейностите по изпълнение на проектите, извършване на административна работа, отчитане и докладване или инициране и поддържане на отношения с партньорите по проектите, където такива са съществували. В този смисъл удовлетвореността на организациите от цялостното взаимодействие, информацията, насоките и обратната връзка, предоставяни от оператора на Фонда, е висока.

### Устойчивост

Мнозинството от организациите, участвали в оценката, споделят разбирането, че резултатите, получени в рамките на проекта, ще продължат да се прилагат, както и работата със сходни целеви групи и заинтересовани страни. Като цяло темата за създаване или развитие на специфичен капацитет в гражданския сектор е устойчива във времето и предполага непрекъсната работа по различни теми, но със същите крайни бенефициенти. Въз основа на вече осъществени дейности или промени в контекста се оформят нови идеи за следващи действия, за да се търси финансиране извън Фонда. Най-честите причини, поради които подкрепените граждански организации предпочитат да изпълняват проектите си самостоятелно, са свързани с желанието да работят и отчитат дейностите си сами или с това, че не намират други организации в страната, които да са се занимавали с техния проблем в работата си. По отношение на чуждестранните партньорства най-голям дял от анкетираните споделят мнението, че включването на друга организация от страните, финансиращи Фонда, или такива от граничните страни на България, е трудно, не би допринесло съществено за постигане на целите на проекта или би увеличило разходите. Често в хода на изпълнението на проектите се установяват нови контакти между местни и чуждестранни организации със сходни сфери на дейност, между които се споделят идеи и се обсъждат възможности за бъдещи съвместни проекти.



## Изследвания на случаи

За целите на настоящата оценка организация, изпълняваща проект по Тематичен приоритет 1, и организация, изпълняваща проект по Тематичен приоритет 6, са разгледани задълбочено като примери за успешно изпълнени проекти в рамките на програма "Фонд Активни граждани - България". Основната цел е да представи в дълбочина процеса на изпълнение на проект по програмата и да се добие по-добра представа за това как гражданските организации и програмният оператор са реагирали на трудностите, които съпътстват постигането на първоначалните цели на финансираните проекти.

Два проекта са избрани въз основа на обхвата, който са имали, както и на сложността на дейностите, които гражданските организации са извършили. И двете организации имат опит в набирането на средства и конкретна сфера, към която е насочена дейността им. Техният опит в набирането на средства беше много ценен за изследването.

### *Изследване на случай:*

*Тематичен приоритет 1: Подобряване на демократичната култура и на гражданската осведоменост*

*Организация: Фондация „Програма Достъп до Информация“*

*Име на проекта: Форум за достъп до информация*

От създаването си през 1996 г. Фондация „Програма Достъп до Информация“ провежда постоянна кампания за подобряване състоянието на достъпа до информация в България и участва активно в международни мрежи и инициативи, свързани със защитата на правото на информация. Проектът „Форум „Достъп до информация“ се осъществява с финансовата подкрепа в размер 179 507 евро, финансирана от Исландия, Лихтенщайн и Норвегия в рамките на Финансовия механизъм на ЕИП по Тематичен приоритет №1:

Като ключови резултати по осъществените инициативи можем да систематизираме следните:

- 1) Предоставяне на правна помощ за достъп до информация, както на ниво заявление, така и на ниво консултация, и правен съвет след отказ на достъп до информация от страна на публичните институции в страната. Екипът предоставя правна помощ по дела, свързани с разкриване на информация в различни сфери на обществения живот, като най-често се търси информация в следните области:
  - Градоустройство и пътна инфраструктура;
  - Проверки и контролни дейности;
  - Разходване на публични средства;
  - Управление и разпореждане с държавно и общинско имущество;
  - Околна среда;
  - Прозрачна и отчетна администрация;





- Процес на вземане на решения;
  - Дейност на публичноправни субекти/ организации;
  - Съдебна система.
- 2) Ден на правото да знам – тази инициатива е част от ключовите застъпнически дейности на Фондацията от 2002 година насам, като нейна основна цел е утвърждаването и популяризирането на стандартите в областта на свободата на информация;
  - 3) Граждански одит на активната прозрачност – Фондацията е изпълнявала и дейности по проучване и оценка на интернет порталите за подаване на заявления до административни структури в системата на изпълнителната власт, съставила е Рейтинг на активната прозрачност, както и карта на финансовата и бюджетната прозрачност на общините за 2020 и 2021 година. През двете години на изпълнение на проекта, Програма Достъп до информация е прегледала и дала оценка на интернет страниците на 563 (през 2021 година) и 562 (през 2020 година) административни структури на изпълнителната власт на централно, териториално и местно ниво, публичноправни субекти и независими органи на власт. Основната цел е да се оцени как изследваните органи изпълняват задълженията си във връзка със Закона за достъп до информацията.
  - 4) Доклад "Състоянието на достъпа до информация в България" – провеждането на наблюдение върху законодателството и практиките, свързани с достъпа до информация, е дейност на Фондацията от 2000 годна насам, като в рамките на проект „Форум „Достъп до информация“ са издадени два мониторингови доклада "Състоянието на достъпа до информация в България" - за 2020 и 2021 г.;
  - 5) "Двадесет години Закон за достъп до обществена информация – постижения и предизвикателства" – онлайн конференция на тема "Достъп до информация - постижения и предизвикателства", която обобщава 21-годишния опит в прилагането на Закона за достъп до обществена информация в България и предизвикателствата пред неговото усъвършенстване. В конференция участие взимат близо 100 участници – представители на държавната и общинската администрация, неправителствени организации, съдии и адвокати, представители на дипломатическия корпус, както и членове на Международната мрежа на застъпниците за свобода на информацията (FOIANet);
  - 6) Информационни дни „Достъп до информация“ – като част от дейностите си по проект "Форум достъп до информация" Фондацията е провела редица уебинари на тема "Прилагане на Закона за достъп до обществена информация - процедури, задължения и изпълнение". Тези уебинари са предназначени за служители, работещи по ЗДОИ в системата на изпълнителната власт във всички области на страната . Основният принос на проекта е в повишаване на капацитета на служителите, което съответно ще доведе и до промяна в средата по отношение на повишаване на прозрачността на процесите.



В работата си по изпълнението на проекта от Фондацията не са срещнали затруднения, от една страна, защото изпълняваните дейности са част от дейностите, които Фондацията традиционно изпълнява, а от друга, защото промените, които се е наложило да бъдат въведени, са били предимно във връзка с преминаването на част от дейностите от среда на живо към онлайн среда. Бенефициентът е срещал разбиране от страна на Оператора на Фонда, когато се е налагало да прави промени в типа на изпълнените проектни дейности, както и по отношение на сроковете за изпълнение на дейностите. Определят комуникацията, свързана с проектните дейности, като бърза и своевременна.

### **Устойчивост на изпълнените дейности**

Дейностите, изпълнявани в рамките на проекта, ще бъдат устойчиви и ще допринесат към следните аспекти:

- Активно участие в общественото обсъждане на проекти на нормативни актове и национални политики, свързани с достъпа до обществена информация, изготвяне и представяне на правни становища и представяне на позицията на организацията в рамките на процеса на обществено консултиране;
- Извършване на годишен граждански одит на активната прозрачност на 265 общини и 300 централни държавни органа и техните териториални звена и публично представяне на резултатите от одита;
- Анализирание на законодателните инициативи и практиките за предоставяне на достъп до информация и формулиране на препоръки за тяхното подобряване в годишния доклад "Достъп до информация в България";
- Подпомагане за повишаването на осведомеността и активното упражняване на правото на информация чрез организиране и провеждане на годишните церемонии по награждаване в Международния ден на правото да знам - 28 септември;
- Представяне на натрупания опит от прилагането на Закона за достъп до обществена информация на международната конференция "Двадесет години Закон за достъп до обществена информация – постижения и предизвикателства" през юли 2020 г;
- Принос към по-доброто изпълнение на задълженията за предоставяне на достъп до информация чрез провеждане на 26 Дни на достъпа до информация в областните градове в страната;
- Осигуряване на публичност и разпространение на резултатите и постиженията на проекта на специализиран уебсайт „Форум Достъп до информация“: [www.ATIforum.net](http://www.ATIforum.net)

### *Изследване на случай:*

*Тематичен приоритет 6: Подобряване на капацитета и устойчивостта на гражданския сектор, в това число на гражданските организации*

*Организация: Фондация ВCause*

*Име на проекта: Информирание, ангажиране, успех!*



Фондация ВCause е експертна организация, признат лидер с повече от 27 години национален и международен опит (от 1995 г.). „Информирани, ангажирани, успех!“ има за цел да направи каузите на неправителствените организации, гражданските групи и публичните институции видими в публичното пространство и да ги свърже с дарители и поддръжници извън обичайните им кръгове на подкрепа. Като основни резултати от реализираните инициативи можем да систематизираме следното:

- ⇒ Проектът допринася за постигането на целта за подобряване на осведомеността на гражданите относно ролята на неправителствените организации в обществото. Информацията и насърчаването за участие достигат до над 450 неправителствени организации. Организацията са насърчени да оценят готовността си за набиране на средства, а най-мотивирани 155 са се включили в покана за представяне на предложения за участие в 4 акселератора за успешни кампании за набиране на средства. Общият брой на хората, до които са достигнали призивите за дарения на 40-те организации в социалните мрежи, събитията за работа с дарители и организации и платената реклама във Facebook от ВCause, е 1 496 151. Общият брой на знаменитостите, влиятелните личности и активните граждани, до които са достигнали 40-те организации, към които са се обърнали за подкрепа, е 202.
- ⇒ Проектът включва 4 форума "Ускоряване на успеха", на които участващите организации са споделили своите постижения и предизвикателства по време на кампаниите, а ментори, други организации с повече опит в набирането на средства, вдъхновяващи личности и представители на медиите са споделили истории, съвети и препоръки към аудиторията на неправителствения сектор за това как да бъдат успешни при провеждането на дарителски кампании.
- ⇒ Проектът стартира инициативата "Звезди помагат" в партньорство с Forbes България, която има за цел да популяризира примера на известни българи с техните дарителски инициативи и да отличи избрани 10 от тях. Общата сума на даренията, събрани от 4-те акселератора, е 326 542 лв. чрез Platformata.bg и DMSbg.com, както и дарения от други източници.

Препоръка към програмата от страна на бенефициента е да се организират неформални форуми за споделяне на резултатите от изпълнените проекти, за да се търсят общи решения с други колеги. Добре би било да се обмислят форми на взаимодействие между различните финансирани организации: "Трябва да се търси повече взаимодействие между различните големи организации, защото при всички случаи ще бъдем по-силни, ако работим заедно по въпроси, които засягат всички нас."

### **Устойчивост на изпълнените дейности**

Бенефициентът споделя, че организацията, участвали в проекта, се чувстват по-уверени да започнат кампания. Не се чувстват така, сякаш се захващат с нещо, което нямат представа откъде да започнат, и в този аспект проектът е постигнал целите си. Участвалите в проекта



40 организации са повишили уменията, опита и увереността си за създаване и провеждане на дарителски кампании.

Проектът ще допринесе за устойчивостта на Фондация ВCause с подобрена програма за подкрепа на малки организации, разширен кръг от доброволци и стартиране на престижен списък от ангажирани известни личности, които ще продължат да бъдат от полза на гражданското общество в България. Преди този проект Фондация Вcause е реализирала по-малки подобни инициативи назад в годините, но като целенасочено усилие това е най-мащабното, което е провеждала. В продължение на около две години те са работили с 40 организации с обучение в 4 фази. Другият важен показател според бенефициента е общата сума, която са успели да съберат, възлизаща на над 326 хил. лева. Кампаниите се отчитат като много успешни, тъй като са проведени по време на и след пандемията от Covid-19, а впоследствие и по време на войната в Украйна, като това са основните външни фактори, неминуемо променящи нагласите на донорите в обществото.

